

árkot. Ezt a sírt nem bolygatták meg, így a további vázrészeket eredeti helyzetben találtuk meg. A sír melléklete egy, ugyancsak bronzfibula, valamint egy vaskés töredéke volt.

Az avar telepnek több házat, egy kemencebokrát tártuk fel, valamint a telephez tartozhatott a feltárt árkok és karámok nagyobb része is. A házak félig földbe mélyítettek voltak, lejárt vagy tapasztott padlót ezeknél a házaknál sem tudtunk megfigyelni. A házakhoz a körte alakú kemencék kívülről csatlakoztak. Mivel a kemencék 50–60 cm-es mélységből kerültek elő, ezért csupán a sütőfelületük maradt meg. A sütőfelület alatt mindegyik kemencénél állatsontokkal rakták ki a kemencék alját. A kemencebokornál 3 kemence tartozott egy közös gödörhöz. Mindhárom körte alakú volt és itt is megtaláltuk a sütőfelület alatt az állatsontokkal kirakott kemencealjat. Egy olyan, az avar korra datálható kemence is előkerült, amelynek tapasztott sütőfelülete alatt hőzáró réteggént bogrács-töredékeket helyeztek el. Az előkerült leletanyag alapján az avar település a 8–9. századra keltezhető.

Munkatársak: Mészáros Mónika régész; Guttyán Attiláné régésztechnikus; Vida Ágnes rajzoló; Filep Fanni, Harcz Klaudia, Hoffer Norman, Jaksa Fanni, Ótott Tímea, Tóth Nóra, Végh Emese (Szegedi Tudományegyetem), Fábián Boglárka, Fodor Fanni, Oravec Petra, Scherer Gábor (Pécsi Tudományegyetem) régészhallgatók; Hornyik Adrienn egyetemi hallgató.

SOMOGYVÁRI ÁGNES

151. Kemenesmihályfa, Major (Szennyvíztisztító telep) (KÖH 45099) (Vas megye) Á

2011. április 12–18. között megelőző feltárást végeztünk a település belterületétől D-re fekvő Bokros nevű határreszen, a Celldömölk–Kemenesmihályfa műút Ny-i oldalán létesülő szennyvíztisztító telep területén. A beruházással érintett 297 m² nagyságú, nagyjából T alakot formázó terület egy ÉNy–DK irányú markáns kiemelkedés ÉK-i lejtőjén helyezkedett el.

A felszíni 30–40 cm vastag, valószínűleg utólag idekerült, világosbarna humusz alatt, a tartósan vizes földterületekre jellemző sötétebb, eliszaposodott eredeti humuszréteg húzódtott. Ennek a sötét rétegnek az alján egy földbe mélyített ház és tőle távolabb két cölöplyuk feltja rajzolódott ki.

Az épület 2,4–2,6 m oldalhosszúságú, négyszögletes alaprajzú volt. A ház Ny-i sarkában egy lebontott kőkemence kisebb kormos kövei és gyengén átégett alja került elő. A cölöplyukak a két tengely végeiben, valamint az épület közepén és a Ny-i sarokban, a kemence mögött kerültek elő. A házból származó kis mennyiségű Árpád-kori kerámiaanyagot néhány kézi korongon formált oldaltöredék jelentette, melyek közül néhányat bekarcolt csigavonallal díszítettek. A kerámia mellett a házból egy vassalak is előkerült, ami a telepen folyt kovácsolás bizonyítéka.

Mivel objektumok kizárólag a szelvény dombtető felőli, DNy-i részében helyezkedtek el, így valószínűleg a település ÉK felé már nem folytatódott, ezt valószínűsítik a terepviszonyok is.

KISS PÉTER – HORNOK PÉTER

152. Keszthely, Balatoni Múzeumtól DNy-ra (MRT 1. k. 21/46. lh., KÖH 10543) (Zala megye) U, Ró, Kk, Kú

A város DK-i részén kialakításra kerülő Szent Miklós körforgalom 995/6; 995/3; 938/1; 938/2 és 3869/1. hrsz.-ú területén a régészeti szakfelügyeletet 2011. június 20. és 2011. július 28. között elvégeztem. Az építkezésre kijelölt terület részben egy régóta ismert régészeti lelőhelyet érint. Az építkezés során a terület nagy részén mindössze 60 cm mélységig távolították el a talajt, ebben a mélységben régészeti jelenség nem jelentkezett. Az erősen gyökeres, kevert, szubhumusz rétegben szórvaosan megfigyelhető kerámia-töredékek alapján azonban feltehető, hogy nagyobb mélységben ezeken a területeken is régészeti jelenségeket észleltünk volna. A mélyebbre (olykor 1,40–1,60 m-ig), gáz- és vízvezetékek kiváltására ásott árkok némelyikében sikerült régészeti objektumot (összesen négyet) megfigyelni.

Ezek közül 3 egy árokban, egymás mellett került elő, a Kossuth utca és a Szent Miklós utca kereszteződésének DNy-i negyedében. A 4. objektum a Kossuth utca és a Szendrey J. u. kereszteződésének ÉK-i negyedében, metszetben jelentkezett. Két objektum korát lehetett meghatározni. Az egyikből középső neolitik és római, a másikkól késő középkori–kora újkori leletanyag került elő. A leletanyagot nem tartalmazó objektumokról elképzelhető, hogy modern bolygatásról van szó. Az árkok nagyon szűkek voltak, ezért a régészeti objektumokat – melyek kivétel nélkül alig tartalmaztak leletanyagot – csak metszetben lehetett érzékelni. Az objektumok metszetét lerajzoltam, helyüket bemértük, a leletanyagot beszállítottam a Balatoni Múzeumba.

P. BARNA JUDIT

153. Keszthely, Fenékpuszta (MRT 1. k. 21/33. lh., KÖH 10530) (Zala megye) Ró

A 2011 augusztusában, a 0453a hrsz.-ú telken, az NKA támogatásával, német–magyar közreműködéssel végzett feltárást – mint hitelesítő ásatás – az ún. 'A' épület kutatására koncentrált, a 2009-ben megkezdett ásatás folytatásaként.³² Az épületnek döntő jelentősége van mind az erőd építése előtti nyomok kutatásában, mind pedig a terület népvándorlás kori használatának kérdésében. A 3300 m²-ével pannoniai viszonylatban is különösen nagy méretű épület rendeltetéséről, alaprajzáról és periódusairól számos elképzelést találni, melyről 2009. évi ásatásunk egyértelműen megmutatta, hogy a Csák Árpád-féle 1906-os alaprajz és az elmúlt években nagy területen elvégzett geofizikai felmérések eredményei azért nem egyeznek, mivel több fázis épült egymásra. Bizonyossá vált, hogy a geofizikai mérésekből ismert apszis egy korábbi fázishoz tartozik, mint a *perisztíl*-villa alaprajz, ami önmagában is két periódusra osztható, valamint további pusztulási rétegek és falalapozások arra utaltak, hogy még ezeken túl is kell építési

32 RKM 2009, 242–244.